

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2019

Ålands
Skogsvårdsförening

Verksamhetsledarens översikt

Alfrida stormen har präglat vår verksamhet under 2019. Den gemensamma nämnaren för året väderleksmässigt har varit varmt, blött och blåsig. Natten mot den 2 januari hade det inte förväntats mera än en vanlig storm enligt meteorologerna, men så blev det inte. Nordvästliga stormvindar om 32 m/s och orkanvindar upptill 42 m/s resulterade i stormfällda skogar runtom på Åland som vi inte tidigare skådat.

I ett tidigt skede uppskattade vi okulärt de stormfällda virkesvolymerna till ca 1 miljoner m³. En summa som skulle stämma ganska bra enligt Naturresursinstitutet Lukes uppskattningar i ett senare skede. En flygfotografering som 18 april Landskapsregeringens skogsbruksbyrå beställt,

genomfördes och utgående från dem uppskattade Luke att volymerna var ca 1,1 miljoner m³ fördelat på 57% tall, 29% gran och 14% lövträd. Behovet av information ut till skogsägarna var stort och föreningen ordnade i januari i samråd med övriga skogliga organisationer ett informationsmöte på Alandica i Mariehamn. Mötet samlade sammanlagt ca 470 skogsägare. På mötet informerades om gemensamma strategier från föreningen, skogsbolagen och myndigheterna för att på bästa sätt kunna tillvara ta det stormfällda virket inom en rimlig tid. Det bildades även en stormgrupp med representanter från de skogliga organisationerna med uppdrag att informera och bistå varandra i arbetet med upparbetandet av stormvirket.

I skrivandets stund har det beslutats om stöd för återbeskogning av Alfrida ytor, ett arbete som påbörjades redan våren 2019. Vi kommer ännu att få leva med Alfrida några år men förhoppningsvis skall vi kunna dra ett streck för Alfrida och börja tänka framåt med ett normalt skogsbruk där vi kan sätta skogsvården i centrum och normalisera prisnivån på vårt virke.

Torbjörn Björkman, Verksamhetsledare

Föreningens administration 2019

Styrelsemedlemmar:

Ordförande: Jan Salmén, Saltvik
Viceordf. Niclas Eriksson, Lemland
Ledamot: Johan Mörn, Saltvik
Tony Nordlund, Jomala
Jan-Erik Eriksson, Eckerö
Anders Nordqvist, Saltvik
Mats Sjölund, Hammarland

Suppleanter:

Mathias Sandberg, Lemland
Nils Mörn, Saltvik
Hans Sjöblom, Finström
Evert Paulson, Lumparland
Krister Berndtsson, Geta
Benny Klingberg, Sund

Sekreterare: Torbjörn Björkman

Bokföring: ÅPF (Ålands Producentförbund), Jomalagårdsväg 16-1, 22150 Jomala
tel. 329 841

Revisorer: Erika Sjölund, Lumparland ersättare, Sixten Söderström, Mariehamn

Styrelsen för 2019.

Stående fr.v: Anders Nordqvist, Jan-Erik Eriksson, Johan Mörn, Tony Nordlund, Mats Sjölund.

Sittande fr.v. Styrelseordförande Jan Salmén och viceordförande Niclas Eriksson.

Föreningens administration 2019

Styrelsearbetet

Styrelsen har under året haft sju styrelsemöten. På sitt första möte beslöts att skicka en skrivelse till Ålands landskapsregering med anledning av stormen Alfrida. Föreningen ansåg att stormen bör klassas som en naturkatastrof och behandlas därefter dvs uppmana Landskapsregeringen att söka medel från finska staten i enlighet med självstyrelselagen. Man uppmanade även Landskapsregeringen att utarbeta ett stödpaket för den ofrivilliga kostnaden som uppstår för återväxten samt ekonomisk hjälp för att underhålla skogsbilvägnätet.

Yttrande över förslag till ny vattenlag och förslag till allmänna skyddsföreskrifter för dricksvattentäkter har inlämnats till Landskapsregeringen. En ny förvaltningsplan för havsörnen som Landskapsregeringen utarbetat har getts till kännedom. Styrelsen har också skickat in en skrivelse till Landskapsregeringen med förslag till åtgärder för att hålla rådjursstammen på en rimlig nivå. Rådjursstammen förväntas öka med anledning av stormen

Alfrida med många nya kalytor och förväntade nya skador på plantskog.

Rosenbacken Ab gm Björn Boman kommer att avveckla sin plantskoleverksamhet och avtalet kommer att tas över av Mickelsö handelsträdgård från och med 1.7 2020.

Vårmöte

Vårmötet hölls på Alandica den 25 mars med ca 170 skogsägare närvarande. Förutom stadgeenliga förhandlingar gav skogsbolagen en lägesrapport kring avverkningsarbetet av stormvirket.

Ålands riksdagsman Mats Löfström informerade om aktualiteter i riksdagen som kan vara aktuella med anledning av stormen Alfrida. Som gästföreläsare hade inbjudits Hans Källsmyr, Skogsskadesamordnare på Skogsstyrelsen i Sverige samt Per Hazell som är skogsskötsspecialist för Skogsstyrelsen. De informerade om erfarenheter av stormar i Sverige och rekommendationer för framtiden.

Hans Källsmyr och Per Hazell besökte bl.a. Domarböle i Sund för att skapa sig en uppfattning av stormskadeläget runtom på Åland.

Föreningens administration 2019

Höstmötet

Höstmötet hölls den 28 oktober på Ålands Hotell och restaurangskola i Mariehamn. Mötet samlade ca 100 skogsägare. Förutom Stadgeenliga förhandlingar gav SLC: ordförande Mats Nylund om allmän skogspolitisk och SLC skogsombudsman Anders Portin gav en lägesrapport över virkesmarknaden i våra närregioner och globalt. Skogsbolagen informerade om läget med upparbetningen av stormvirket.

På höstmötet utsågs på förslag av styrelsen de första hedersmedlemmarna inom föreningen. Följande skogsägare kan numera titulera sig hedersmedlem:

- Georg Blomqvist, Lemland
- Berndt Erickson, Jomala
- Sven-Åke Mattsson, Saltvik
- Klas Mörn, Saltvik

Styrelseordf. Jan Salmén överräckte diplom till föreningens första hedersmedlemmar, fr.v. Georg Blomqvist, Klas Mörn, Sven-Åke Mattsson och Berndt Erickson

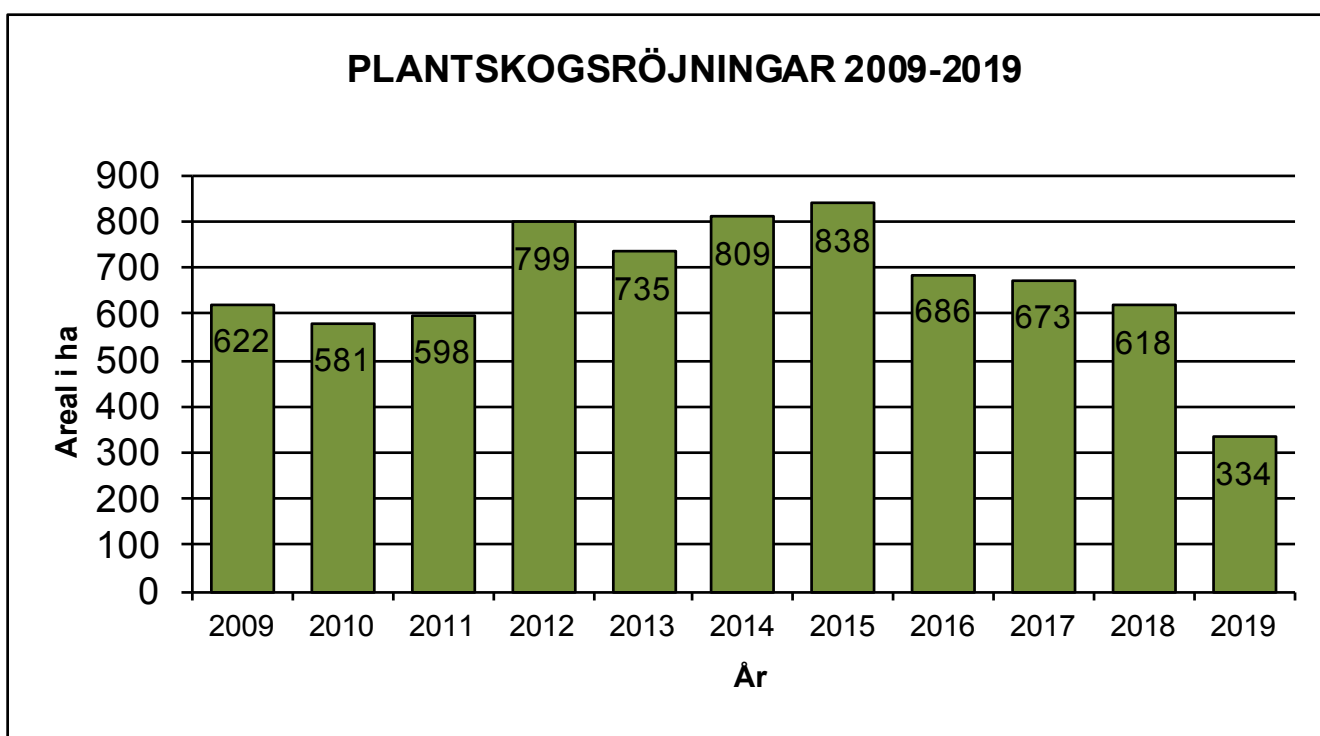
Plantskogsvård

Plantskogs- och iståndsättningsröjning

Plantskogsröjningen har under året fått ge vika för andra skogsarbeten dels pga Alfrida och dels har våra skogsarbetare varit utlånade till skogsbolagen för rotkapning och delvis har det mesta av våra resurser koncentrerats på att bistå skogsägarna med upparbetningen av det stormfällda virket. De självverksamma skogsägarna som är av stor betydelse för våra röjningsarealer har också haft fullt upp med sina vindfällen och röjningarna har fått vänta.

Röjningsarealen för 2019 blev endast 334 ha varav de självverksammas andel var 19%.

Skogsvårdsföreningen har en heltidsanställd skogsarbetare men många arbetar deltid och dessutom anlitas några skogsföretagare under de mest intensiva perioderna. Våra anställda skogsarbetare som varit verksamma under året är Roger Vestling, Liesma Leinerte-Neilande och Peter Trondh

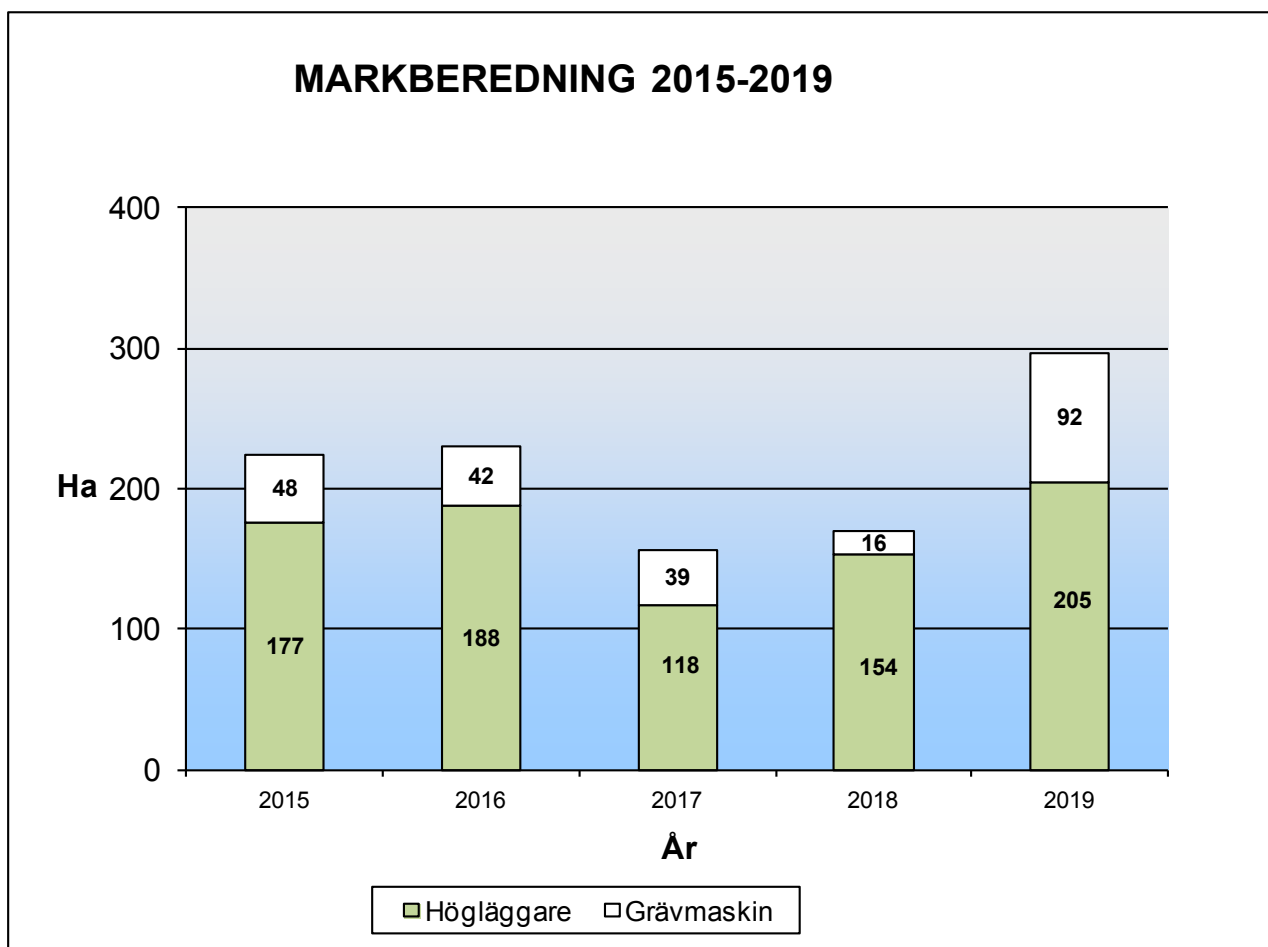
Röjningsarealerna var sammanlagt 334 ha för 2019. Självverksamheten var 19%.

Markberedning

Markberedning

2019 markbereddes totalt 205 ha i föreningens regi med högläggare. Ca hälften av markberedningsarealen härstammade från Alfrida avverkningar. För markberedning med högläggare har föreningen ett avtal med Ålands Hugg Ab. Mark-

beredningsarealen har ökat från föregående år och kommer troligen att hållas på en något högre nivå än normalt de kommande åren. Förutom markberedning med högläggare markbereddes 92 ha med grävmaskin.

Resultaträkning

Ordinarie verksamhet

Skogsvård

Intäkter

Medlemsavgifter	104 579,32	106 197,01
Skogsvårdsavgifter	0,00	0,00
Rådgivning LR	115 000,00	130 000,00
Övriga intäkter	29 073,51	33 704,05
Summa intäkter	248 652,83	269 901,06

Kostnader

Löner	146 870,51	146 312,50
Pensionskostnader	28 883,33	26 530,55
Övriga lönebikostnader	2 776,12	2 026,60
Summa personalkostnader	178 529,96	174 869,65
Arbetsledning Arbetstjänst	-38 620,80	-32 884,45
Avskrivningar	1 653,56	1 684,52
Övriga kostnader	84 998,28	91 521,47
Summa kostnader	226 561,00	235 191,19
Summa Skogsvård	22 091,83	34 709,87

Arbetstjänst

Intäkter

Röjning	112 093,31	123 622,18
Plantering	45 622,09	32 090,24
Markberedning	72 036,00	59 232,22
Övriga intäkter	0,00	60,00
Summa intäkter	229 751,40	215 004,64

Kostnader

Löner	52 516,20	37 461,68
Pensionskostnader	8 683,45	5 059,21
Övriga lönebikostnader	977,76	1 927,84
Summa personalkostnader	62 177,41	44 448,73
Arbetsledning	38 620,80	32 884,45
Köpta tjänster	146 090,52	142 776,83
Övriga kostnader	18 729,62	22 349,95
Summa kostnader	265 618,35	242 459,96
Summa Arbetstjänst	-35 866,95	-27 455,32

Överskott/underskott ordinarie verksamhet -13 775,12 7 254,55

Finansiella intäkter och kostnader

Ränteintäkter	49,91	214,97
Övriga finansiella intäkter	0,00	136,00
Övriga finansiella kostnader	-3,39	-123,90
Summa Finansiella intäkter och kostnader	46,52	227,07

Räkenskapsperiodens överskott / underskott -13 728,60 7 481,62

Antal anställda:

Anställda med månadslön	3,00	3,00
Skogsarbetare med timlön, ca	1,00	1,00

Balansräkning	31.12.2019	31.12.2018
A K T I V A		
BESTÄENDE AKTIVA		
Materiella tillgångar		
Maskiner och inventarier		
Maskiner och inventarier	3866,27	5519,83
Maskiner och inventarier totalt	3 866,27	5 519,83
Placeringar		
Övriga andelar	201,83	201,83
Andel i stiftelse	100,00	100,00
Placeringar totalt	301,83	301,83
BESTÄENDE AKTIVA TOTALT	4 168,10	5 821,66
RÖRLIGA AKTIVA		
Fordringar		
Kortfristiga fordringar		
Fordringar	15 940,70	24 313,48
Resultatregleringar	0,00	800,13
Kortfristiga fordringar totalt	15 940,70	25 113,61
Fordringar totalt	15 940,70	25 113,61
Kassa och bank	406 529,89	390 888,97
RÖRLIGA AKTIVA TOTALT	422 470,59	416 002,58
A K T I V A	426 638,69	421 824,24
P A S S I V A		
EGET KAPITAL		
Övriga fonder		
Reservfond	114 644,30	114 644,30
Balanserad vinst från tidigare perioder	262 085,55	254 603,93
Räkenskapsperiodens vinst/förlust	-13 728,60	7 481,62
EGET KAPITAL TOTALT	363 001,25	376 729,85
FRÄMMANDE KAPITAL		
Kortfristigt		
Skatteskulder	17 665,43	7 872,50
Resultatregleringar	45 972,01	37 221,89
Kortfristigt totalt	63 637,44	45 094,39
FRÄMMANDE KAPITAL TOTALT	63 637,44	45 094,39
P A S S I V A	426 638,69	421 824,24

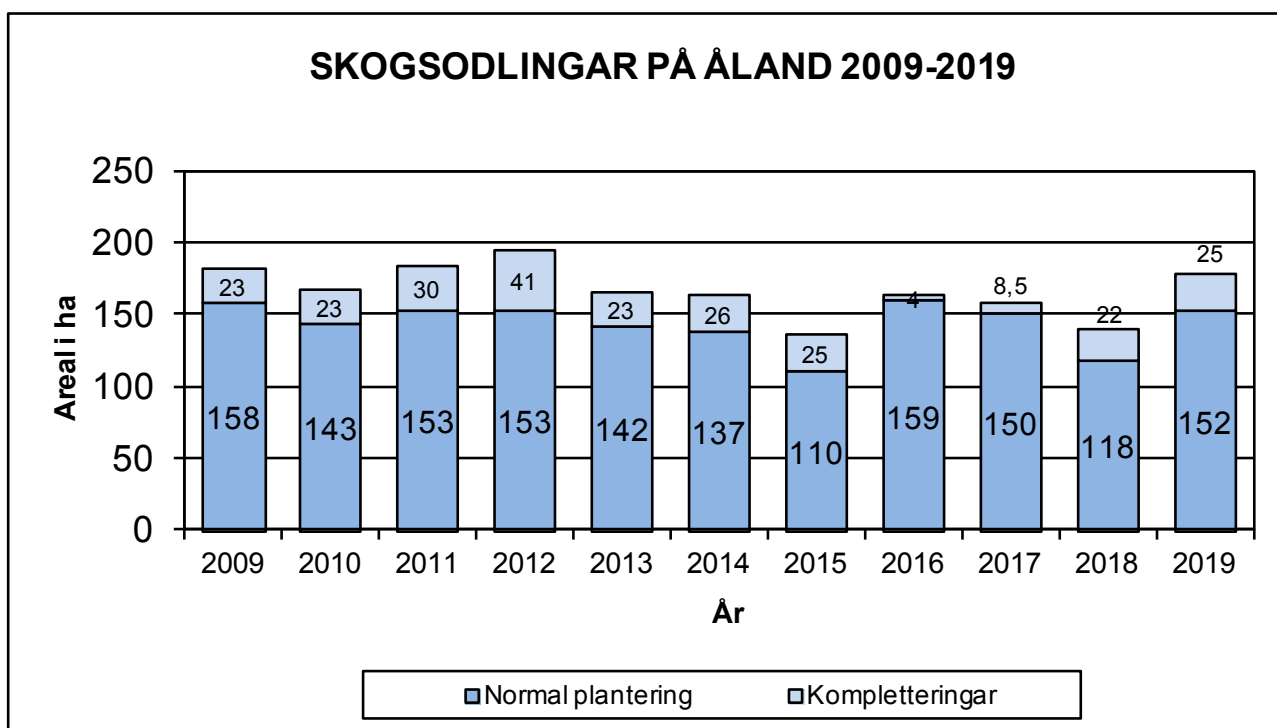
Skogsplantering

360.865 plantor utplanterades under våren och hösten. De första Alfrida ytorna planterades men det mesta härrörde sig från normala förnyelser från tidigare år. Kompletteringsplanterarna ökade markant från att ha legat på endast några tusen de senaste åren. Orsaken till det är den torra sommaren 2018 som resulterade i ett stort bortfall av plantor och några ytor som fick planteras om helt pga rådjursskador.

En större plantinventering gjordes under hösten för att få en uppfattning över det senaste

årets plantresultat. Det var också första året som woodcoat användes som skydd mot snytbaggen. Fortsatta plantinventeringar kommer att göras årligen framöver.

Plantorna drivs upp i Vårdö hos Rosenbacken Ab. Plantorna fryses ned under hösten och tinas upp på våren före utplantering. Det är viktigt att plantorna är helt upptinade före utplantering.

Skogscertifiering

PEFC

Åland är numera endel av Södra Finlands Skogscertifieringsområde. Den som sköter den regionala gruppcertifieringen är Föreningen för Hållbart skogsbruk (KMY) som finansieras av MTK, Skogsindustrin rf och Finlands sågverksindustri. Skogsvårdsföreningen är medlem i SLC och har således möjlighet att vara endel av Södra Finlands certifieringsområde. Alternativt skulle vara att bilda ett eget certifieringsområde men då skulle också kostnaderna vara orimliga i förhållande till nuvarande nivå.

Årets fältrevision gick av stapeln 22 oktober. Det gjordes terrängbesök i områden där pågående arbeten var på gång, både röjning, markberedning och avverkningar. Inom västra Finlands om-

Klaus Yrjönen från som är revisor från Inspecta Serifiointi Oy informeras om markberedning av Erik Andersson som representerar Ålands Hugg Ab

***FSC trademark licence nr C133177**

råde dit Åland hör noterades totalt 7 lindriga avvikelser. På Åland noterades 1 avvikelse som gällde kriterium 22 → säkerhet i arbete. Det hade konstaterats bristande kunskaper i först hjälp som krävs av de anställda i skogsbruket.

FSC®*

Ålands Skogsvårdsförening erhöll sitt FSC certifikat den 1.12 2016. Årets revision gick av stapeln den 13-15 augusti. Fältobjekten som besöktes var i Sund och Vårdö. Totalt noterades 3 avvikelser och 2 observationer.

Avvikelsena som noterades var följande:

- *Saknas dokument över att granskning av alla tjänsteleverantörer som de har avtal med har skött sina lagstadgade avgifter*
- *HCV grundvattenområden är inte definierade i skogsbruksplanen*
- *En skogarbetare saknade giltigt intyg för första hjälp kurs*

Vid årets slut var 18 skogsägare anslutna till FSC. Den totala arealen växtlig skogsmark som är FSC certifierad är nu 3270 ha . Totala arealen FSC skogsbruksmark är 4970 ha.

Under FSC fältrevision besöktes bl.a. Erik Åbergs skogar i Vårdö. Christian Hornborg i mitten är revisor för Det Norske Veritas. Peter Söderlund från Ålands skogsindustrier längst till vänster.

Avverkningar

Avverkningar

Avverkningsnivåerna 2019 blev sammanlagt 498 196 m³. En volym som ligger på mer än det dubbla från normala år. Så gott som allt virke härstammar från stormvirke. Förfarandet med förnyelseplaner förenklades och sammanlagt lämnades det in "Stormplaner" om 1068 ha kalavverkning (**2018** 321 ha) och 92 ha naturlig förnyelse (**2018** 265 ha). Av de beståndsvårdande avverkningsanmälningarna var 12,8 ha första gallring (**2018** 593 ha), 85,6 ha grövre gallring (**2018** 816 ha) och överståndar avverkningar 10,6 ha (**2018** 278 ha). 2018 års siffror är samtliga normala förnyelser.

Volymmässigt har skogsbolagen gjort ett bra jobb och utnyttjat sin kapacitet till max. Tidvis har maskinkapaciteten varit det dubbla från normala och maskinkedjor har anlåtats från både riket och Baltikum. Avverkningarna kom i gång på allvar i andra halvan av januari eftersom många maskiner, strax efter stormen, var upptagna med samhällliga uppdrag åt bl.a. Ålands elandelslag. Arbetet löpte på bra i början men i slutet av januari ställde stora snömängder till det för arbetet.

Lyckligtvis smälte snön relativt snabbt och arbetet började löpa på normalt igen.

Det virke som blev kvar oupprett över sommaren hade klarat sig relativt bra. Granen klarade sig bättre än tallen. Hur risken för granbarkborreskadorna ter sig är ännu för tidigt att säga. Man har hade dock en strategi från skogsbolagen att prioritera större bestånd av nedfallen gran för att undvika detta. Hösten var blöt och förorsakade stora problem för utdrivningen av virket.

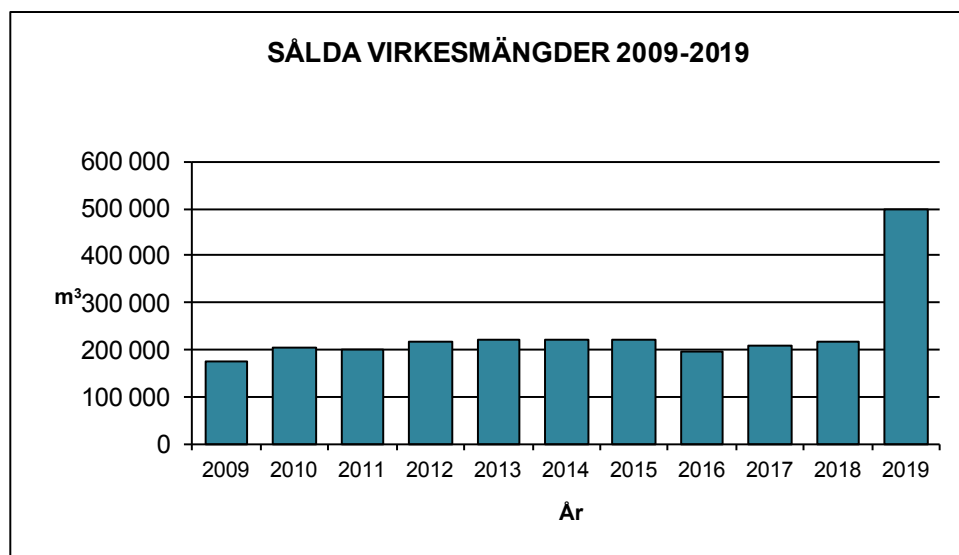
Upparbetningen av virket har varit dyrare än vid vanlig avverkning och man noterade även sprickor i virket vilket betyder att timmerandelen blev mindre än normalt och förlusterna större för skogsägarna.

Medelrotpriset för Åland (2016-18) låg på 15,63 €/m³. Motsvarande medelrotpris i riket var:

30,29 € i Österbotten

38,79 € i Egentliga Finland

27,03 € i Lappland

Sålda virkesmängder från Ålands skogar kommunvis 2015-19

	2015	2016	2017	2019
Kommun	m3	m3	m3	m3
Brändö	0	0	56	75
Eckerö	14267	16486	14540	34736
Finström	25476	23498	16817	75506
Föglö	11293	23491	13260	7545
Geta	15938	8170	8130	23606
Hammarland	27583	33952	21797	67440
Jomala	45269	31043	42918	102807
Kumlinge	4436	34	2364	688
Lemland	22068	19992	29822	70049
Lumparland	7711	6870	7028	10527
Mariehamn	223	219	212	137
Saltvik	18159	7101	27301	47467
Sottunga	85	1553	89	766
Sund	21397	20012	13729	46836
Vårdö	9956	6381	10244	10011
	223861	198802	208307	498196

2018 var den totala avverkningsvolymen 218 307 m³. Då gjordes ingen kommunsammanställning av volymerna.

Exkursioner och fortbildning

Information och fortbildning

Informationsmöte om Alfrida 17.1

Ett stormöte för skogsägarna anordnas den 17 januari och uppslutningen var stor. Hela 470 skogsägare, entreprenörer, skogsfackmän och politiker samlades för att bli informerad om strategier för att kunna ta tillvara det stormfällda virket inom rimlig tid före virket förfars.

De som representerade skogsorganisationerna och stod för kvällens information var verksamhetsledaren Torbjörn Björkman från Skogsvårdsföreningen, landskapsforstmästare Mikael Sandvik från Skogsbruksbyrån vid Landskapsregeringen, VD Joakim Blom från Ålands Skogsindustrier samt VD Kennet Berndtsson från SkogAx. Henrik

Beckman från Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag deltog också.

Kurs i att arbeta i stormfällad skog

Ålands yrkesgymnasium anordnade i samarbete med Ålands Skogsvårdsförening en kurs i att arbeta i stormfällad skog 28.2-3.3. Kursen var riktad till skogsägare och personer som ämnar arbeta i stormfällad skog och har vana med motorsåg. Kursen hade 12 deltagare och omfattade nivåerna A, B och S. Som kursledare fungerade Kristofer Emretsson från Ålands Yrkesgymnasium och Anders Samuelsson från Skogsstyrelsen i Sverige. De olika nivåerna som ingick i kursen var:

- A, Motorsågning
- B, Trädfällning, grund
- S, Skadade träd

Några av kursdeltagarna i kursen avverkning i stormfällad skog.

Exkursioner och fortbildning

Stormgruppen

Efter Alfrida beslöts att bilda en "stormgrupp" med uppgift att informera och bistå varandra skogsorganisationerna emellan. Gruppen bildades efter ett stormöte som hölls 4 januari. På det mötet samlades skogsfackmännen från de skogliga organisationerna, representanter från Ålands Producentförbund samt Kulturbyrån vid Ålands landskapsregering. Under det mötet diskuterades skogsskadornas omfattning, tillgänglig maskinkapacitet, avsättning för råvaran, strategi för det fortsatta arbetet, ärendehantering gällande förnyelseplaner, information till skogsägarna samt bildandet av Stormgrupp. Den fick följande sammansättning!

Verksamhetsledare Torbjörn Björkman, Ålands Skogsvårdsförening (Sammanställare och sekreterare)

Landskapsförstämestare Mikael Sandvik, Skogsbruksbyrån, Ålands landskapsregering

Skogschef Oskar Qvarnström, Ålands skogsindustrier

VD Kennet Berndtsson, SkogAx

Under året hölls 8 protokollförda möten

Information till media

Under året kallades det till två pressinfon med anledning av Alfrida. Den första hölls vid Ålands landsbygdscentrum 7 januari då representanter för skogsorganisationerna samt ÅPF informerade om läget för skogsägarna och industrin. En uppföljning hölls ute i Emkarbyskogarna 14 juni. I samband med ÅPF:s vårmöte den 12 april besökte SLC:s ordförande Mats Nylund och skogsombudsman Anders Portin oss och bekantade sig med Alfridas framfart i våra skogar.

Finska Yle gjorde ett reportage den 11 april ute i Lemlands skogarna.

Ålands
Skogsvårdsförening

Ålands skogsvårdsförening
Jomalagårdsväg 16-5, 22150 Jomala
Tel. 329 636
fornamn.efternamn@landsbygd.ax
www.skogsägarna.ax